

Bazı Odundışı Orman Ürünlerinin Üretim, İthalat ve İhracat Projeksiyonları

● Aytaç AYDIN
İbrahim YILDIRIM
Kadri C. AKYÜZ
Kemal ÜÇÜNCÜ

KTÜ Orman Endüstri Müh. Bölümü, Orman Fak., Trabzon

ÖZET

Ormanlarımızdan elde edilen odun hammaddesi son zamanlara kadar ormancılığımızın temel amacı olarak vurgulanmış, tüm yatırım ve uygulamalar bu alan üzerinde yoğunlaşmıştır. Ancak ekonomik faaliyetlerin çeşitlenmesi ile oluşan rekabet ortamı tüm alanlarda olduğu gibi ormancılık alanında da tüm kaynakların değerlendirilmesini zorunlu ve gerekli hale getirmiştir. Bu nedenle çeşitli üretim ve pazarlama sorunları nedeniyle ekonomik alanda yeterince yer bulamayan Odun Dışı Orman Ürünleri (ODOÜ) incelenmelidir. Bu çalışmada, ODOÜ içerisinde önemli bir yere sahip olan fındık, ceviz, antepfıstığı, badem ve kestanenin geçmiş 20 yıllık verilerinden yararlanarak gelecek 15 yıllık periyotta nasıl bir üretim, ithalat ve ihracat potansiyeline sahip olacakları regresyon analizi yardımıyla incelenmiştir. Çalışma sonucunda fındığın her alanda önemli bir artış göstereceği, kestane ihracatında, ceviz ithalatında, antepfıstığı üretimde önemli artışlar olacağı ve bademin üretiminde ise azalış yaşanacağı belirlenmiştir. Tüm ürünlerin ekonomiye ve bölgesel kalkınmaya yön verebilecekleri görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: ODOÜ, Üretim, İthalat, İhracat, Regresyon analizi

Production, Import and Export Projections of Some Non-wood Forest Products (NWFP)

ABSTRACT

Wooden materials getting from forests have defined basic aim to our forestry policies until now, and all investments and applications intensified on this subject. But economical activities differences and competitions have got necessity to evaluate to all component and source of forestry field. NWFP's, which is not important because of some problems, should investigate and determine. In this study, walnuts, hazelnuts, chestnuts, almond and

pistachio', which are important position in NWFP's, productions, import and export values period of 15 years were investigated using regression analysis benefit from last 20 years values. As a results, it was point out that, hazelnut values could be increased importantly, chestnuts export, walnuts import and pistachio production values has also increased, however almond production values has decreased. It was seen that all crops could be given direction to economy and regional improvement.

Key Words: NWFP's, Production, Import, Export, Regression analysis

1. GİRİŞ

Ormancılığın temel amaç öğeleri pazarı olan ve pazarı olmayan amaç öğeleri olarak iki temel gruba ayrılmaktadır. Temelde odun dışı orman ürünleri hasadını ve hâsılatını maksimum seviyeye çıkarma amacını güden pazarı olan amaç öğelerine karşın, doğrudan parasal olarak ifade edilemeyen ancak uygulaması sırasında pazarı olan amaç öğeleri ile zıtlaşabilen pazarı olmayan amaç öğeleri kendisini ormancılık işletmelerinin harcamalarını artıran ve ürün hasatını düşüren, erozyon kontrolü, milli parklar oluşumu, bedelsiz odun temini gibi faktörlerle göstermektedir.

Her iki amaç öğesinin temel dayanağı sürdürülebilir ormancılık ilkeleri doğrultusunda ormanlarımızın ülke ekonomisine olan katkı payının artırılmasıdır. Bu doğrultuda; ormanlarımızdan en yüksek odun eldesi temel amaç olarak kabul edilirken, değişen koşullar farklı kaynakların değerlendirilmesini ve ülke ekonomisine katkı sağlayacak duruma getirilmesini gerekli kılmaktadır.

Bu sebeplerden dolayı ormanlardan elde edilmekte olan ancak son zamanlara kadar farklı sorunlar nedeniyle ekonomik olarak yüksek düzeyli bir getiri oluşturmayan Odun Dışı Orman Ürünleri (ODOÜ) incelenmesi gereken, nitelikli bir konudur. Türkiye, dünya üzerinde uygun iklim kuşağındaki konumu itibari ile ODOÜ yetiştirilebilmesi açısından üstün ekolojik avantaja sahiptir. Dünyada mevcut gen merkezleri arasında hem Yakındoğu hem de Akdeniz havzası içinde yer alan Türkiye, birçok tür ve çeşidin gen merkezi durumundadır (1). AB sürecinde yer alan Türkiye, doğal tür ve besin kaynaklarına yüksek rağbet gösteren Avrupa ülkelerine karşın kaynak potansiyeli nedeniyle önemli avantajlara sahip olabilecektir.

Orman içi ve açıklıklarında yetişen, insanların ve diğer canlıların kendi ihtiyaçlarını karşılamak veya gelir sağlamak için yararlandıkları her türlü bitkisel veya hayvansal ürünler, olarak tanımlanan odun dışı orman ürünleri ülke ekonomisinde olduğu kadar kırsal kesimde yaşayan insanlar için de büyük bir öneme sahiptir (2).

Ekonomiye olan katkısı, olabilecek katkısının çok altında olan ODOÜ'ne gereken önemin verilerek ekonomiye olan katkı düzeyinin artırılması yolları araştırılmaktadır. Ülkemizin geçmiş yıllarda ODOÜ ihracatından elde ettiği gelir, odun ürünü ihracat gelirinin çok üstündedir. Bir başka deyişle, orman ürünleri ihracat gelirinin % 98'ini ODOÜ oluşturmaktadır (3).

Bu ürünlerin kültüre edilmesi, yetiştirilmesi, toplanması, pazarlanması gibi konularda yeterli bir çalışmanın olmaması, dolayısıyla bu ürünlerin gelişigüzel tüketilmesi veya yeterince değerlendirilememesi nedeniyle çok az sayıda ürün ticarete konu olmaktadır (4).

Üretimi yapılan ODOÜ'den ekonomik ve ticari olarak önemli bir kısmını oluşturan ve ekonomik üstünlüklerinden dolayı çoğu durumda özel arazilerde yetiştirilebilen fındık, ceviz, kestane, badem ve antepfıstığı çalışmamız sırasında seçilen ODOÜ'dir. Sert kabuklu meyve türleri olarak da adlandırılan bu türlerin üretim, ithalat ve ihracat potansiyellerinin tespiti, üretim ve işletme imkanlarının bu doğrultuda düzenlenebilmesi için bu ürünlerin 2020 yılına kadar olan üretim, ithalat ve ihracat miktarlarının belirlenmesi çalışmamızın temel amacını oluşturmaktadır.

2. MATERYAL ve YÖNTEM

2.1. Materyal

Çalışmamızda diğer ürünlere nazaran ekonomik üstünlüğe sahip olan ceviz, fındık, kestane, badem ve antepfıstığının 1985-2005 yıllarına ait üretim, ithalat ve ihracat değerleri irdelenmiş elde edilen veriler ışığında aynı ürünlere ait 2006-2020 yılları arasında oluşması muhtemel veriler hesaplanmıştır.

Çalışma materyalimizi oluşturan ODOÜ'lerinden fındık ülkemizde yıllık 500 bin ton civarında bir üretim hacmine sahip olup bu üretim, dünya toplam fındık üretiminin yaklaşık % 80'ini oluşturmaktadır. En yaygın yetiştirildiği ülkeler Türkiye, İtalya, İspanya, ABD, Çin, İran'dır (5). 2001 yılı toplam dünya ihracat değeri yaklaşık 1 milyar dolar olan badem, ülkemizin yanı sıra; ABD, İspanya, İran, Fas, Suriye, İtalya, Yunanistan'da yetiştirilmektedir (6). Antepfıstığı dünyada yaklaşık 15 ülkede tarımı yapılmasına karşın bu ülkeler içerisinde sadece İran, Türkiye, ABD, Suriye, Çin, Yunanistan, Afganistan ve İtalya'da ekonomik olarak üretilmektedir (7). Dünyada önemli ceviz üreticisi ülkeler arasında, Çin, ABD, İran ve Türkiye gelmektedir (8). 1998 yılı rakamlarıyla 70.000 ton olarak gerçekleşen kestane üretimi ile Türkiye, Kore ve Çin'den sonra üçüncü sıradadır (1).

Belirtilen ürünlere ait üretim, ithalat ve ihracat verileri ile tahmin yapılması için gerekli diğer veriler TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) Trabzon şubesi ile TÜİK internet sitesinden ve FAOSTAT (Food and Agriculture Organization of The United Nations) internet sitesinden temin edilmiştir (9,10).

Üretim, ithalat ve ihracat tahminlerinin yapılması amacıyla istatistik paket programlarından SPSS paket programında regresyon analizi yöntemi kullanılmıştır. Regresyon analizi ile en uygun tahmin modelleri seçilmiş, model seçim sürecindeki istatistik analizler ve elde edilen sonuçlar tablolar halinde gösterilerek tahmin işlemleri gerçekleştirilmiştir.

2.2. Yöntem

Fındık, badem, antepfıstığı, ceviz ve kestanenin üretim, ithalat ve ihracatlarının tahmininde en uygun regresyon modeli için başlangıçta 11 adet faktör hesaplamalara katılmış ancak anlamlı bulunan, nüfus (X_1), GSMH (kişi başı) (X_2), gübre kullanım miktarı (X_3), ağaç sayısı (X_4), hektar başına ürün (X_5) ve net ticaret miktarı (ihracat-ithalat) (X_6) bağımsız değişkenler olarak seçilmiştir. 1985–2005 yılları arasını kapsayan 21 yıllık periyot süresince veriler ele alınmış ve çoklu regresyon analizi metodu uygulanmıştır. Veriler üzerinden $\alpha=0.05$ anlam düzeyinde adım adım (stepwise) regresyon analizinin çözümü SPSS istatistik paket programında yapılmış ve en uygun bağımsız değişken bulunmuştur. Belirlenen bağımsız değişken yardımıyla regresyon denklemi oluşturulmuştur.

Yapılan analiz sonucunda açıklayıcılığı en yüksek bulunan değişkenler tahmin edilecek yıllar için tekrar belirlenmiş ve bu tahmin verileri ilk denklemde kullanılarak üretim, ithalat ve ihracat değerlerine ulaşılmıştır.

2.2.1. Regresyon Analizi

Regresyon analizi, tahmin modelini geliştirmede bir veya birden fazla bağımsız değişken ile bağımlı değişken arasındaki ilişkiyi belirlemede en küçük kareler yaklaşımını kullanan istatistikî bir prosedürdür (11). Herhangi bir değişkenin (bağımlı değişken), bir veya birden fazla değişkenle (bağımsız değişken) arasındaki ilişkinin matematik fonksiyonuna regresyon denklemi adı verilir. Regresyon denklemi yardımıyla açıklayıcı değişkenlerin çeşitli değerlerine karşılık bağımlı değişkenin ulaşacağı değer tahmin edilir. Bağımlı değişkeni etkileyen açıklayıcı değişkenlerin saptanmış olması da bağımlı değişken üzerinde geliştirilecek politikalarda hangi değişkenin önem kazandığı ortaya çıkmaktadır (12).

3. BULGULAR

Çalışma sırasında, yapılacak tahminlerde kullanılacak en uygun değişken-değişkenler belirlendikten sonra tahmin işleminde kullanılacak regresyon modeli seçimi için analizler yapılmış ve farklı regresyon modelleri denenmiştir. Tüm ürünler için doğrusal regresyon modeli en iyi açıklayıcılığa sahip model olarak belirlenmiştir. Veriler üzerinden $\alpha=0,05$ anlamlılık seviyesinde regresyon analizinin çözümü SPSS paket programında yapılmış ve sonuçları grafikler halinde verilmiştir.

3.1. Antepfıstığı Üretim, İthalat ve İhracat Projeksiyonu

3.1.1. Üretim

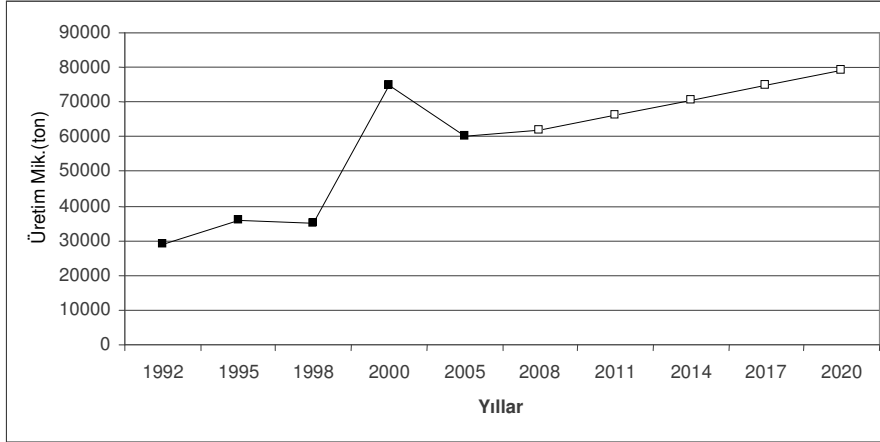
Antepfıstığı üretim miktarı tahmininde nüfus faktörünün tek başına 0,20 açıklayıcılığa sahip olduğu belirlenmiştir. Diğer faktörlerin denkleme dahil edilmesi fazladan bir açıklayıcılık sağlamadığından göz önüne alınmamıştır. Antepfıstığı üretim miktarı tahmininde 1 nolu denklem kullanılmıştır.

$$y=-37161,7+1,31*X_1 \quad r^2=0,20 \quad (1)$$

$$y=-12386+0,725*X_1+0,065*X_2 \quad r^2=0,21 \quad (2)$$

$$y=-10713,4+0,87*X_1+0,36*X_2-0,001*X_3 \quad r^2=0,23 \quad (3)$$

Antepfıstığına ait gerçekleşen ve tahmini üretim miktarı Şekil 1’de verilmektedir.

Şekil 1. Antepfıstığı üretim tahmini

3.1.2. İthalat

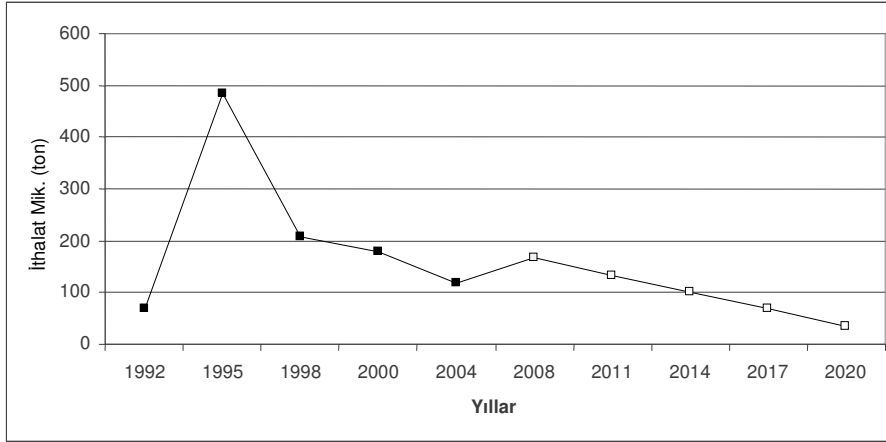
Antepfıstığı'nın ithalat miktarı tahmininde gübre kullanım miktarının tek başına 0,24 açıklayıcılığa sahip olduğu belirlenmiştir. Diğer faktörlerin denkleme dahil edilmesi fazladan bir açıklayıcılık sağlamadığı belirlenmiştir. Antepfıstığı'nın ithalat miktarı tahmininde 4 nolu denklem kullanılmıştır.

$$y=942329-0,079*X_3 \quad r^2=0,24 \quad (4)$$

$$y=632363,3+2,4*X_2-0,091*X_3 \quad r^2=0,31 \quad (5)$$

$$y=673905+4,841*X_2-0,086*X_3-19,57*X_4 \quad r^2=0,38 \quad (6)$$

Antepfıstığına ait gerçekleşen ve tahmini ithalat miktarı Şekil 2'de verilmektedir.

Şekil 2. Antepfıstığı ithalat miktarı tahmini

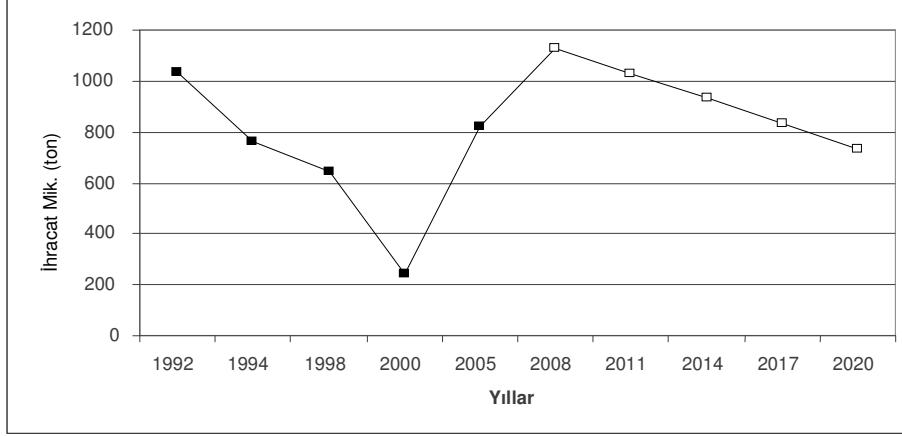
3.1.3. İhracat

Antepfıstığı ihracat miktarı tahmininde nüfus ve GSMH faktörlerinin 0,19 açıklayıcılığa sahip olduğu belirlenmiştir. Antepfıstığı'nın ihracat miktarı tahmininde 7 nolu denklem kullanılmıştır.

$$y=5225581-150,151*X_1+51,702*X_2 \quad r^2=0,19 \quad (7)$$

$$y=-1282126+108,26*X_1-24,44*X_2+17*X_4 \quad r^2=0,23 \quad (8)$$

Antepfıstığına ait gerçekleşen ve tahmini ihracat miktarı Şekil 3'de verilmektedir.

Şekil 3. Antepfıstığı ihracat miktarı tahmini

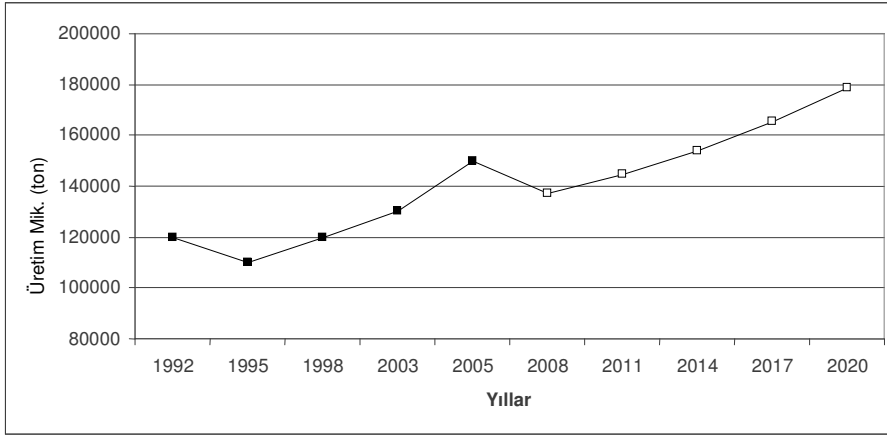
3.2. Ceviz Üretim, İthalat ve İhracat Projeksiyonu

3.2.1. Üretim

Ceviz üretim miktarı tahmininde GSMH faktörünün 0,70 açıklayıcılığa sahip olduğu görülmüştür.

$$y=98958,66+0,11*X_2 \quad r^2=0,70 \quad (9)$$

Cevize ait gerçekleşen ve tahmini üretim miktarı Şekil 4’de verilmektedir.

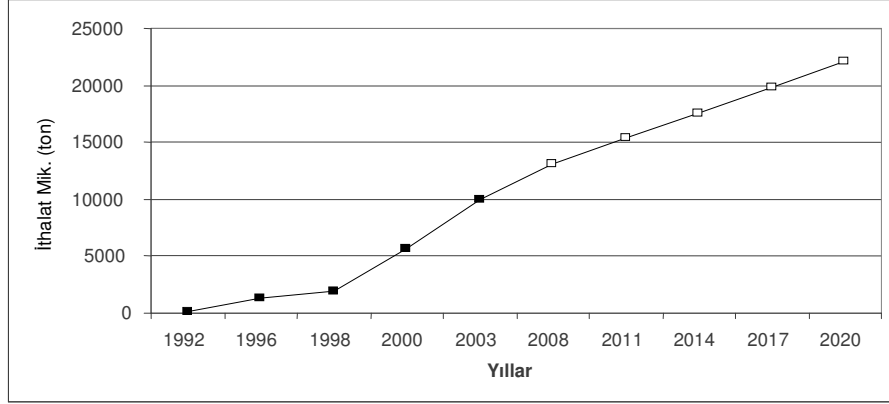
Şekil 4. Ceviz üretim miktarı tahmini

3.2.2. İthalat

Ceviz ithalat miktarı tahmininde ağaç sayısı faktörünün 0,85 açıklayıcılığa sahip olduğu görülmüştür.

$$y=-20671437+6211,12*X_4 \quad r^2=0,85 \quad (10)$$

Cevize ait gerçekleşen ve tahmini ithalat miktarı Şekil 5’de verilmektedir.

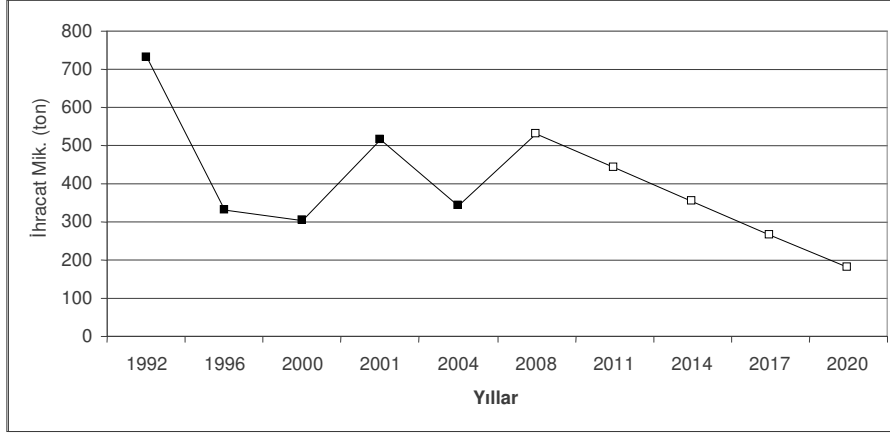
Şekil 5. Ceviz ithalat miktarı tahmini

3.2.3. İhracat

Ceviz ihracat miktarı tahmininde hektar başına ürün miktarı faktörünün 0,74 açıklayıcılığa sahip olduğu belirlenmiştir.

$$y=-2711830+1550*X_5 \quad r^2=0,74 \quad (11)$$

Cevize ait gerçekleşen ve tahmini ihracat miktarı Şekil 6’da verilmektedir.

Şekil 6. Ceviz ihracat miktarı tahmini

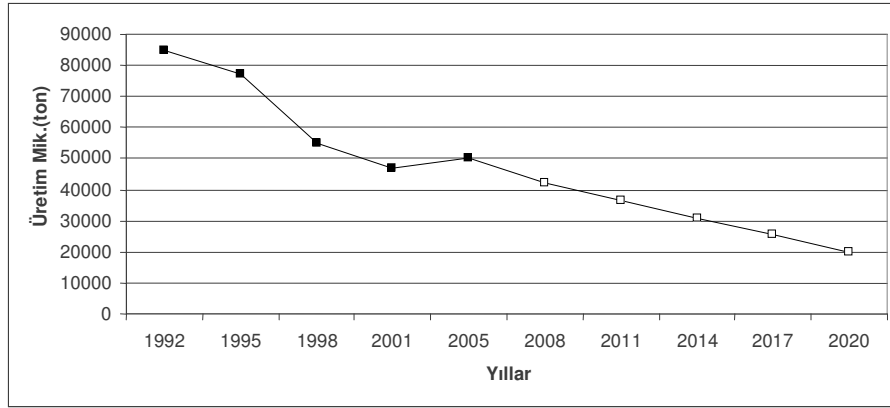
3.3. Kestane Üretim, İthalat ve İhracat Projeksiyonu

3.3.1. Üretim

Kestane üretim miktarı tahmininde nüfus ve ağaç sayısı faktörlerinin 0,71 açıklayıcılığa sahip olduğu belirlenmiştir.

$$y=153332,4-2,343*X_1+29,276*X_4 \quad r^2=0,71 \quad (12)$$

Kestaneye ait gerçekleşen ve tahmini üretim miktarı Şekil 7’de verilmektedir.

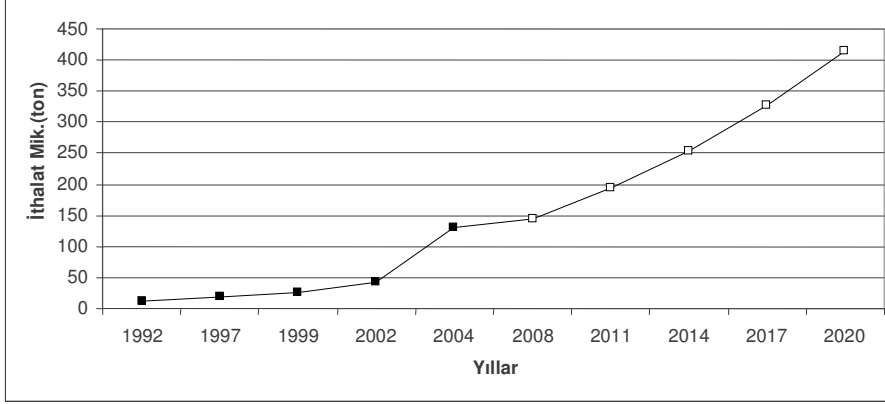
Şekil 7. Kestane üretim miktarı tahmini

3.3.2. İthalat

Kestane ithalat miktarı tahmininde nüfus ve GSMH faktörlerinin 0,76 açıklayıcılığa sahip olduğu belirlenmiştir.

$$y=-48697,7+0,742*X_2-0,006*X_3 \quad r^2=0,76 \quad (13)$$

Kestaneye ait gerçekleşen ve tahmini ithalat miktarı Şekil 8’de verilmektedir.

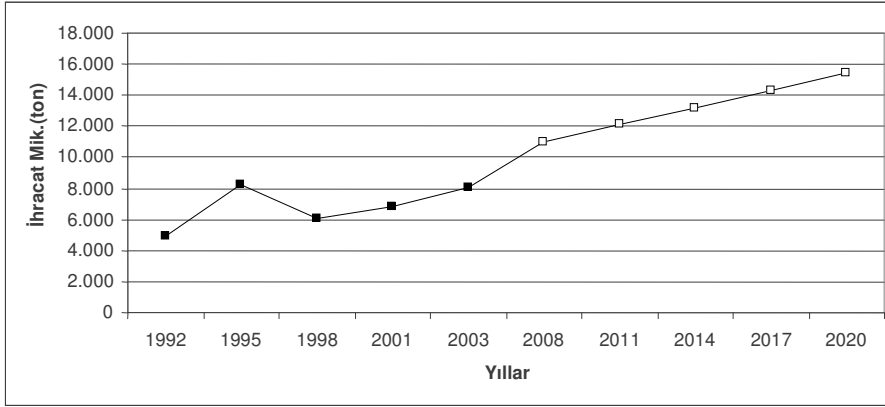
Şekil 8. Kestane ithalat miktarı tahmini

3.3.3. İhracat

Kestane ihracat miktarı tahmininde net ticaret miktarı faktörünün 0,94 açıklayıcılığa sahip olduğu belirlenmiştir.

$$y=-2420735+1414,49*X_6 \quad r^2=0,94 \quad (14)$$

Kestaneye ait gerçekleşen ve tahmini ihracat miktarı Şekil 9’da verilmektedir.

Şekil 9. Kestane ihracat miktarı tahmini

3.4. Badem Üretim, İthalat ve İhracat Projeksiyonu

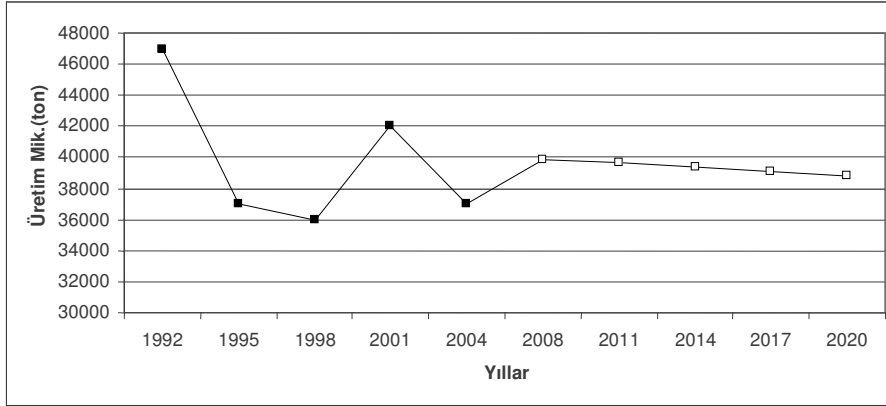
3.4.1. Üretim

Badem üretim miktarı tahmininde nüfus ve ağaç sayısı faktörlerinin 0,20 açıklayıcılığa sahip olduğu belirlenmiştir. Diğer faktörlerin denkleme dahil edilmesi fazladan bir açıklayıcılık sağlamadığından göz önüne alınmamıştır. Badem üretim miktarı tahmininde 15 nolu denklem kullanılmıştır.

$$y = -136332 + 0,94 * X_1 + 31,55 * X_4 \quad r^2 = 0,20 \quad (15)$$

$$y = -119283 + 0,91 * X_1 - 0,0004161 * X_3 + 2861 * X_4 \quad r^2 = 0,23 \quad (16)$$

Bademe ait gerçekleşen ve tahmini üretim miktarı Şekil 10'da verilmektedir.

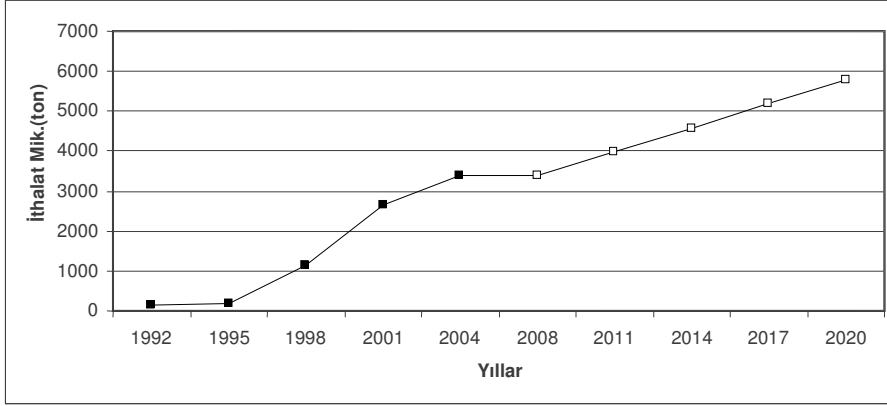
Şekil 10. Badem üretim miktarı tahmini

3.4.2. İthalat

Badem ithalat miktarı tahmininde nüfus faktörünün 0,81 açıklayıcılığa sahip olduğu belirlenmiştir.

$$y = -10474912 + 183,21 * X_1 \quad r^2 = 0,81 \quad (17)$$

Bademe ait gerçekleşen ve tahmini ithalat miktarı Şekil 11'de verilmektedir.

Şekil 11. Badem ithalat miktarı tahmini

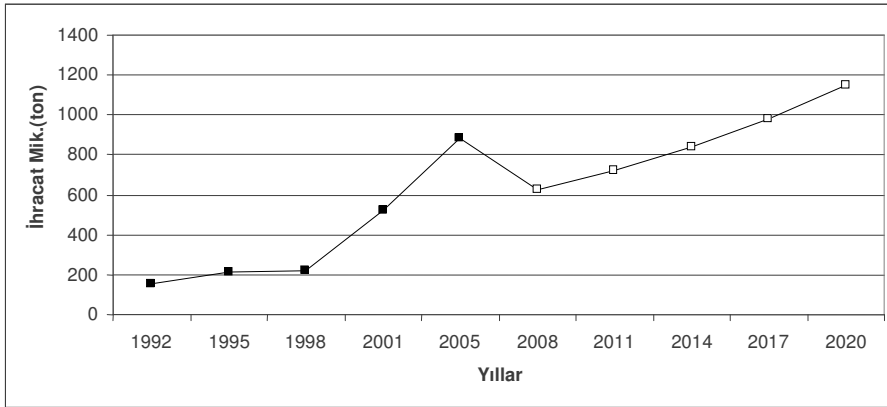
3.4.3. İhracat

Badem ihracat miktarı tahmininde nüfus, gübre kullanımı ve ağaç sayısı faktörlerinin 0,32 açıklayıcılığa sahip olduğu belirlenmiştir. Badem ihracat miktarı tahmininde 18 nolu denklem kullanılmıştır.

$$y=-142202841+913,86*X_1+0,124*X_3+22347,14*X_4 \quad r^2=0,32 \quad (18)$$

$$y=-139820270+906,483*X_1-2,82*X_2+0,124*X_3+21971,19*X_4 \quad r^2=0,33 \quad (19)$$

Bademe ait gerçekleşen ve tahmini ihracat miktarı Şekil 12’de verilmektedir.

Şekil 12. Badem ihracat miktarı tahmini

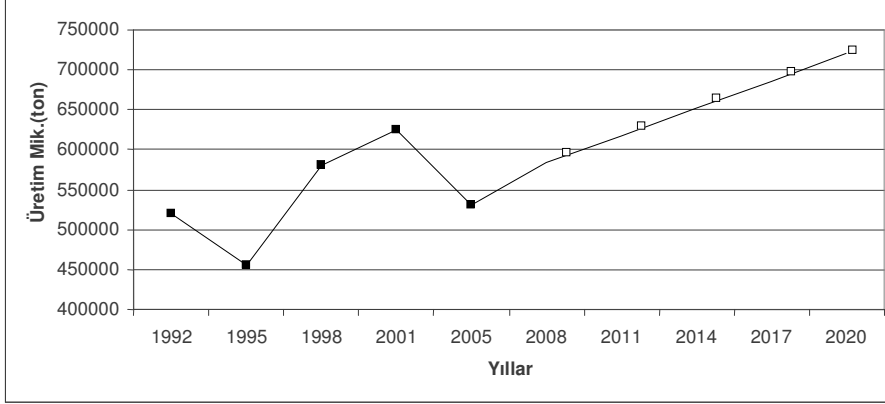
3.5. Fındık Üretim, İthalat ve İhracat Projeksiyonu

3.5.1. Üretim

Fındık üretim miktarı tahmininde nüfus faktörünün 0,49 açıklayıcılığa sahip olduğu belirlenmiştir.

$$y = -205555 + 10,428 * X_1 \quad r^2 = 0,49 \quad (20)$$

Fındığa ait gerçekleşen ve tahmini üretim miktarı Şekil 13'de verilmektedir.

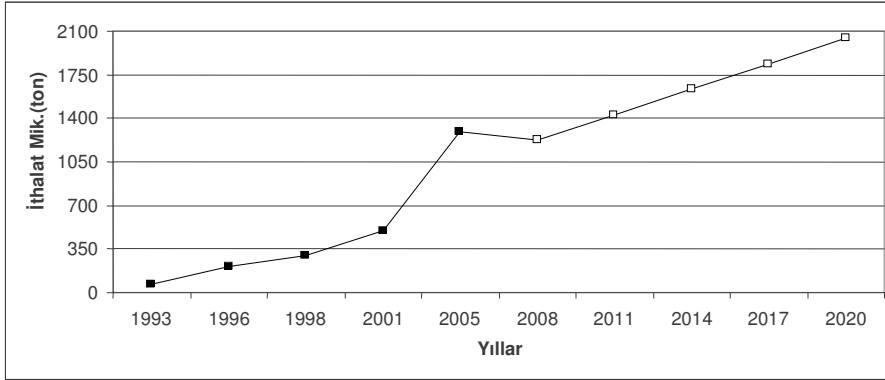
Şekil 13. Fındık üretim miktarı tahmini

3.5.2. İthalat

Fındık ithalat miktarı tahmininde nüfus faktörünün 0,80 açıklayıcılığa sahip olduğu belirlenmiştir.

$$y = -1169909 + 57,618 * X_1 \quad r^2 = 0,80 \quad (21)$$

Fındığa ait gerçekleşen ve tahmini ithalat miktarı Şekil 14'de verilmektedir.

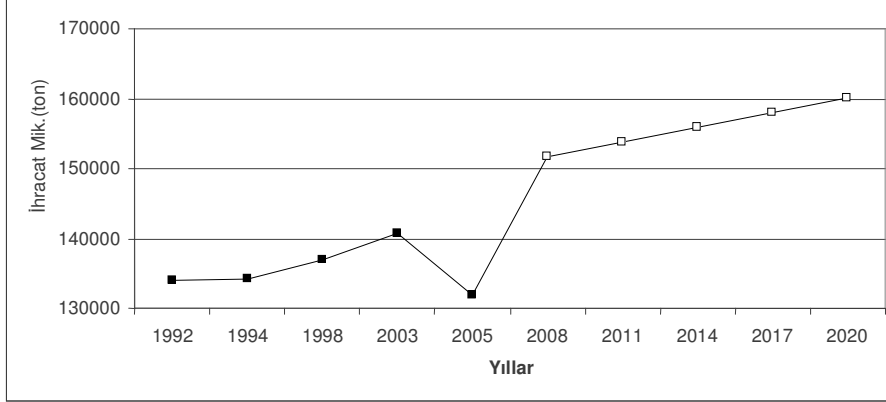
Şekil 14. Fındık ithalat miktarı tahmini

3.5.3. İhracat

Fındık ihracat miktarı tahmininde net ticaret miktarı faktörünün 0,61 açıklayıcılığa sahip olduğu belirlenmiştir.

$$y=41051099+3525703*X_6 \quad r^2=0,61 \quad (22)$$

Fındığa ait gerçekleşen ve tahmini ihracat miktarı Şekil 15’de verilmektedir.

Şekil 15. Fındık ihracat miktarı tahmini

4. SONUÇLAR ve TARTIŞMA

21 yıllık verilerin analizi ile yapılan projeksiyonda 2005 yılında 530.000 ton olan fındık üretim miktarının 2010 yılında 606.296 ton ve 2020 yılında da 719.690 tona ulaşacağı tahmin edilmektedir. Kestane'nin 2005 yılı üretim miktarı 50.000 ton olup, 2010 yılı üretiminin 38.427 ton, 2020 üretiminin ise 19.854 ton olacağı tahmin edilmektedir. Cevizin 2005 yılı üretimi 150.000 ton olarak gerçekleşmiştir. Buradan hareketle, 2010 yılı üretiminin 142.067 ton, 2020 üretiminin ise 178.460 ton olması beklenmektedir. Antepfıstığının 2005 yılında 60.000 ton olan üretiminin, 2010 yılında 64.826 ton olarak gerçekleşmesi beklenirken, 2020 yılı üretiminin ise 79.071 ton olacağı tahmin edilmektedir. 2005 yılında badem üretimi 45.000 ton olarak gerçekleşmiştir. 2010 yılında badem üretimi 39.719 ton, 2020 yılında ise 38.852 ton olacağı beklenmektedir.

2005 yılında 131.905 ton olan fındık ihracatının 2010 yılında 153.027 ton, 2020 yılında ise 160.043 ton olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. Badem ihracatı 2005 yılında 887 ton olurken 2010 yılında 688 ton 2020 yılında 1.151 ton olacağı

öngörülmektedir. Ceviz ihracatı 2005 yılında 216 ton olarak gerçekleşirken 2010 yılında 471 ton 2020 yılında ise 180 ton olarak gerçekleşebilecektir. 2005 yılında 4.679 ton olan kestane ihracatı 2010 yılında 11.730 ton, 2020 yılında ise 15.426 ton olacağı beklenmektedir. 2005 yılında 823 ton olan antepfıstığı ihracatı 2010 yılında 1.063 ton, 2020 yılında 734 ton olacağı tahmin edilmektedir.

Sert kabuklu meyvelerin ithalat değerlerine bakıldığında, 2005 yılı fındık ithalatı 1.290 ton olarak gerçekleşmiştir. 2010 yılında ithalatın 1.363 ton 2020 yılında ise 2.043 ton olması beklenmektedir. Badem ithalatı 2005 yılında 3.453 ton olurken 2010 yılında 3.788 ton 2020 yılında 5.780 ton olması öngörülmektedir. Ceviz ithalatı 2005 yılında 14.359 ton olarak gerçekleşirken 2010 yılında 14.591 ton 2020 yılında 22.099 ton olarak gerçekleşebilecektir. 2005 yılı kestane ithalatı 20 ton iken, 2010 yılında 176 tona, 2020 yılında 413 tona ulaşabilecektir. Antepfıstığı ithalatı 2005 yılında 37 ton olarak gerçekleşirken 2010 yılında 144 ton, 2020 yılında 36 ton olarak gerçekleşmesi öngörülmektedir.

Yapılan çalışmalar sonucunda odun dışı orman ürünlerinin 2020 yılına kadar belirlenen üretim, ithalat ve ihracat verileri dikkate alındığında, ülkemiz ekonomisi için bu sektörde önemli konumda bulunan fındığın üç alanda da artış gösteren bir yapılanmada olduğu görülmektedir. Oluşan bu değer artışının ülke kalkınmasına ve bölgesel gelişime katkı sağlayabilmesi için değerlendirme ve pazarlama stratejileri belirlenerek uluslar arası piyasada hak ettiği fiyatı alabilmesi öncelikli konu olarak görülmektedir. Dünyada üretim alanında olmasa bile ticari alanda tekel konumuna sahip olan ülkemizde fındık üreticisine gereken destek ve teşviklerin verilmesi önümüzdeki dönemlerde beklenen bu artışların karşılanmasında yardımcı olacaktır.

Kestane üretim değerinde yıllar içerisinde belirlenen artışa karşın ihracatında önemli artışlar görülmektedir. Düşük miktarda olan ithalatta görülen artış ihracat miktarının oldukça altında kalmaktadır. Üretim artışının ihracat artışını destekleyen oranlara çıkarılması zorunlu görülmektedir.

Üretim, ithalat ve ihracat rakamları iniş ve çıkışlar gösteren cevizin önemli düzeyde ithal ediliyor olduğu ancak ihracatında görülen düşük miktarlar dikkat çekicidir.

Antepfıstığının üretim değerinde görülen yükseliş ihraç ve ithal miktarında dalgalı bir yapı göstermektedir.

Çoğu durumda fındığa alternatif olarak gösterilen badem üretimi sürekli bir azalış içinde iken ithalatının önemli yükselişler göstereceği anlaşılmaktadır.

Yapılan bu belirlemeler sonucunda birçok ülkenin hayal bile edemeyeceği üretim potansiyeline sahip olan ülkemizin bu gücünü ekonomik alana yayması ve bu ürünleri katma değeri yüksek ürünler haline dönüştürmesi öncelikli konularımız arasında olmalıdır. Gelişmiş ekonomilerin doğal besin ve kaynaklara verdikleri önemin hızla yükseliyor olduğu bu dönemde bu ürünlerimizin ülke ekonomisine katkılı hale getirilmesi sanayicimiz ve kalkınma planlarını hazırlayanlar tarafından dikkate alınmalıdır. Böyle bir durumda bu ürün grupları yardımıyla geçimlerini sağlayan kırsal kesim yaşayanlarının sorunlarına çözüm getirebileceği gibi büyük şehirlerimizde oluşan göç baskısı da önenebilecektir.

KAYNAKLAR

1. Gülcan, R., Tekintaş, F.E., Mısırlı, A., Sağlam, H., Dalkılıç G.G., 2000. Meyvecilikte Üretim Hedefleri, Türkiye Ziraat Mühendisliği V. Teknik Kongresi, 17-21 Ocak 2000, Ankara, Cilt 2: 587-616.
2. DPT, 2001. VIII. Beş yıllık Kalkınma Planı Ormanlık Özel İhtisas Komisyonu Raporu, DPT Yayın No:2531, ÖİK Yayın No:547 ANKARA.
3. Konukçu, M., 2001. Ormanlar ve Ormanlığımız, Faydaları, İstatistiki Gerçekler, DPT Yayın No: 2630, Eylül.
4. Akyıldız, M.H., Ateş, S. 2006. Kastamonu Odun Dışı Orman Ürünlerinin Durumu ve Yöreye Katkısı, 1st International Non-Wood Forest Products Symposium, Trabzon, ISBN: 975-6983-49-3
5. Dölekoğlu, T., 2002. Türkiye’de Fındık, Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü, Sayı:1 Nüsha:3, ISSN: 1303-8346.
6. Özdoğru, T., 2003. Badem, Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü, Sayı:6 Nüsha:4, ISSN: 1303-8346.
7. Tunahioğlu, R., Taşkaya, B., 2003. Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü, Sayı:2 Nüsha:5, ISSN: 1303-8346.
8. <http://www.ceviz.gen.tr/index.php?sid=4> 20.10.2006
9. <http://www.tuik.gov.tr/VeriBilgi.do>, 12.09.2006
10. <http://faostat.fao.org/faostat/collections?subset=forestry>, 14 Mayıs 2006
11. Render, B., Sitair, R., 1982. Quantitative Analysis For Management, Allyn and Bacon Inc.,Boston.
12. Orhunbilge, N., 1996. Uygulamalı Regresyon ve Korelasyon Analizi, İ.Ü. Basımevi, İstanbul.